Nüfus ve Yerleşme — Deneme

Akıllı Soru · 06.11.2026 · 7 soru

1. Aşağıdakilerden hangisi kır yerleşmeleri ile kent yerleşmelerini birbirinden ayırmada kullanılan ölçütlerden biri değildir?

A) Nüfusun temel geçim kaynağı

B) Ekonomik faaliyetin ağırlık kazandığı alan

C) Yerleşmenin bulunduğu alanın kırsal ya da kentsel karakteri

D) Yerleşme nüfusunun tarım dışı etkinliklere yönelme durumu

E) Birleşmiş Milletler'in 1961 tarihli Dünya Nüfus ve Konut Sayımı ilkeleri

Konya Ovası'nın geniş ve düz kesimlerinde tarıma dayalı köyler yer alırken, Erzurum-Kars yöresinde yükseltinin arttığı alanlarda yerleşme seyrekleşmektedir. Buna göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

2. Buna göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

A) Yerleşmelerin dağılışında doğal ve beşeri faktörler birlikte etkilidir.

B) Yalnızca beşeri faktörler yerleşmelerin dağılışını belirler.

C) Yükseltinin yerleşmeler üzerinde hiçbir etkisi yoktur.

D) Yerleşmelerin tamamı tarım dışı ekonomik faaliyetlerin görüldüğü alanlarda toplanır.

E) Kırsal yerleşmeler yalnızca kıyı bölgelerinde görülür.

Doğu Anadolu'nun yüksek kesimlerindeki bir ilçede, aynı ilin ova tabanındaki ilçesine göre yerleşmeler daha seyrek dağılmıştır.

3. Buna göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

A) Yükselti arttıkça nüfus yoğunluğu genellikle azalır.

B) Yükselti arttıkça nüfus yoğunluğu her zaman artar.

C) Nüfus yoğunluğu yalnızca yüzölçümüne bağlıdır.

D) Kırsal yerleşmeler yalnızca kıyı kesimlerinde görülür.

E) Kentsel yerleşmelerde tarım faaliyetleri temel geçim kaynağıdır.

Bir yörede yükselti belirgin biçimde artmakta, buna karşılık nüfusun daha çok alçak kesimlerde toplandığı görülmektedir. Yöredeki yerleşmelerin dağılışı, doğal ve beşeri etkenlerin birlikte etkisiyle şekillenmektedir.

4. Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

A) Yükseltinin arttığı alanlarda nüfus yoğunluğu genellikle azalır.

B) Yükseltinin arttığı alanlarda nüfus yoğunluğu genellikle artar.

C) Yerleşmelerin dağılışı yalnızca doğal etkenlerle belirlenir.

D) Kırsal yerleşmelerde temel geçim kaynağı tarım dışı faaliyetlerdir.

E) Kent yerleşmeleri, tarım ve hayvancılığın baskın olduğu alanlardır.

Denizli’nin Çivril ilçesine bağlı Gürpınar ile komşu yerleşmelerde tarım ve hayvancılık başlıca geçim kaynaklarıdır. Buna karşılık aynı ildeki merkez ilçede sanayi ve hizmet faaliyetleri daha belirgindir.

5. Buna göre aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Gürpınar, kır yerleşmesi özelliği göstermektedir.

B) Gürpınar, nüfus yoğunluğu en yüksek yerleşmedir.

C) Gürpınar, kent yerleşmesi özelliği göstermektedir.

D) Gürpınar, yalnızca hizmet sektörüne dayalıdır.

E) Gürpınar, doğal faktörlerle değil yalnızca beşerî faktörlerle oluşmuştur.

Küreselleşen hızlı şehir hayatına karşı 1999 yılında kurulan Cittaslow hareketi, küçük nüfuslu şehirleri bir araya getirmektedir. Türkiye'de bu unvanı ilk alan şehir 2009 yılında belirlenmiştir.

6. Buna göre Türkiye'de Cittaslow unvanını alan ilk şehir aşağıdakilerden hangisidir?

A) Seferihisar

B) Safranbolu

C) Vize

D) Taraklı

E) Akyaka

7. I. Türkiye'nin 2023 yılındaki nüfusu 85.372.377 kişidir. II. Türkiye'de 2023 yılı verilerine göre çocuk nüfusun oranı %21,4'tür. III. Cittaslow'a nüfusu 50.000'in üstündeki şehirler üye olabilir. Buna göre yukarıdakilerden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I

B) Yalnız II

C) I ve II

D) I ve III

E) II ve III

Cevap Anahtarı

1. E	2. A	3. A	4. A	5. A
6. A	7. C			

Çözümler

1. Kır yerleşmeleri, nüfusun tarım ve hayvancılıkla uğraştığı kırsal alanlardaki yerleşmelerdir; kent yerleşmeleri ise tarım dışı ekonomik faaliyetlerin yaygın olduğu yerleşmelerdir. Bu nedenle yerleşmeleri ayırmada ekonomik yapı ve yerleşme karakteri esas alınabilir. Ancak Birleşmiş Milletler'in 1961 tarihli Dünya Nüfus ve Konut Sayımı ilkeleri, yerleşme türlerini ayıran bir ölçüt değildir; bu nedenle doğru cevap E'dir. En güçlü çeldirici D'dir; çünkü tarım dışı etkinliklerin yaygınlığı kent yerleşmesinin ayırt edici özelliğidir.

2. Konya Ovası ile Erzurum-Kars yöresinin birlikte anılması, yerleşmenin dağılışında hem doğal koşulların hem de insan faaliyetlerinin etkili olduğunu gösterir. En güçlü çeldirici olan B yanlıştır; çünkü kaynakta yerleşmelerin dağılışını doğal ve beşeri faktörlerin birlikte etkilediği belirtilmiştir, yalnızca beşeri faktörler vurgulanamaz.

3. Yüksek kesimlerde yerleşmelerin daha seyrek dağılması, yükseltinin arttığı alanlarda nüfus yoğunluğunun genellikle azaldığını gösterir. B seçeneği bunun tersini söylediği için yanlıştır. En güçlü çeldirici C seçeneğidir; çünkü yoğunlukta yüzölçümü bir unsur olsa da dağılışın yükseltiyle değişmesi, yalnızca yüzölçümüyle açıklanamayacağını gösterir.

4. Yörede yükselti artarken nüfusun alçak kesimlerde toplanması, yükseltinin arttığı alanlarda nüfus yoğunluğunun genellikle azaldığını düşündürür. Bu sonuç, verilen durumla doğrudan uyumludur. En güçlü çeldirici C'dir; ancak yerleşme dağılışının yalnız doğal etkenlerle belirlendiği söylenemez, çünkü doğal ve beşeri etkenler birlikte etkilidir.

5. Tarım ve hayvancılığın başlıca geçim kaynağı olması, yerleşmenin kır yerleşmesi olduğunu gösterir. En güçlü çeldirici olan C yanlıştır; çünkü kent yerleşmelerinde temel geçim kaynağı tarım dışı faaliyetlerdir ve verilen kurulum bunu desteklememektedir.

6. Türkiye'nin Cittaslow unvanını alan ilk şehri Seferihisar'dır. Diğer şehirler de Cittaslow ağıyla ilişkilendirilebilse de ilk olma bilgisi Seferihisar'a aittir.

7. 2023 yılında Türkiye'nin nüfusu 85.372.377 kişi, çocuk nüfusun oranı %21,4'tür. III. yargı yanlıştır; Cittaslow üyeliği nüfusu 50.000'in altındaki şehirler için belirtilmiştir.